

Польским королевством.

Развитие торговых и экономических связей княжества с польскими землями объективно требовало определенной стандартизации монетных номиналов. Поэтому правящие круги обоих государств стремились к созданию единой монетной системы. Однако это решение осталось невыполненным: как при Александре, так и при Сигизмунде I.

Стоит отметить, что параллельное бытование двух монетных систем отразилось на рыночной лексике, разграничивавшей великокняжескую и королевскую эмиссии уточняющими пояснениями.

Несмотря на высокий уровень развития денежного хозяйства Великого княжества Литовского, его рынки продолжают широко использовать такую архаичную практику торговых сделок, как обычай расплачиваться товаром, а не монетой. Наиболее употребительными товаро-деньгами являлись меха пушного зверя.

Со второй половины 16 в. экономическое (а следовательно, и финансовое) положение Великого княжества Литовского и Польши стало заметно ухудшаться. Стабилизировать в какой-то мере ситуацию удалось польскому королю Стефану Баторию. В целом за период с конца 15в. и до конца 16в. в денежном хозяйстве Великого княжества Литовского происходят значительные прогрессивные сдвиги. В результате этих сдвигов монетная система государства выходит на общеевропейский уровень. Наиболее важным моментом является начало чеканки собственного гроша, который в последствии становится реальной монетой.

ТРАДЫЦЫЯ КАВАЛЬСТВА І МЕТАЛААПРАЦОЎКІ СЯРЭДНЕВЯКОВАГА МЕНСКА

В.А.Федзініна

Навуковы кіраўнік – к.гіст.н., дацэнт *А.Г. Багдановіч*
Беларускі нацыянальны тэхнічны ўніверсітэт

У дадзенай рабоце разглядаюцца пытанні развіцця адной з галоўных галін вытворчасці сярэднявковага Менска – металаапрацоўкі, падрабязна аналізуюцца традыцыі кавальства. Для дадзенай працы былі выкарыстаны публікацыі навукоўцаў розных пакаленняў і рознай навуковай кваліфікацыі – В.Сабаля, Г.Сагановіча, П.Колчына, Э.Загарульскага, А.Мядзведзева і іншых даследчыкаў, аб'яднаных тым, што іх навуковыя матэрыялы дасканалыя і маюць значную навуковую каштоўнасць.

Кавальства і металаапрацоўка былі адной з галоўных галін вытворчасці ўжо ў першыя гады існавання Менска як гарадскога паселішча. Аб гэтым яскрава сведчаць разнастайныя металічныя рэчы, прылады працы і зброя, жаночыя упрыгожванні, знойдзеныя падчас археалагічных даследванняў у самых старажытных пластах Менскага замчышча. Знаходкі кавальскіх абцугоў, барадкоў, цвікоўня ў наслаеннях XII - XIII стст. гавораць аб дзейнасці мясцовых кавалёў. Яны выраблялі даволі шырокі асартымент жалезных рэчаў: нажы, сякеры, сярпы, косы, наканечнікі стрэлаў і дзідаў, мячы. Ва ўсе наступныя часы металаапрацоўка заставалася важнай галіной дзейнасці гарадскога рамяства. Письмовыя крыніцы XVI – XVIII стст. даволі поўна і разнабакова адлюстроўвалі працэс дыферэнцыяцыі і спецыялізацыі гарадскога рамяства Менска. Сярод прафесій, якія былі звязаны з апрацоўкай металаў, з'явіліся новыя спецыяльнасці: гаплічнікі, латуншчыкі, людвісары, алавянікі, пушкары, шабельнікі, слесары. Усяго металаапрацоўкай займаліся рамеснікі 16 прафесій. Кавальская прадукцыя менскіх рамеснікаў карысталася асаблівым попытам, адзначалася густам і майстэрствам.

Такім чынам, даследванні паказалі, што у Менску у XVI – XVIII стст. рэзка пашыраецца сфера ужывання чорных і каляровых металаў і адпаведна павялічваецца асартымент прадукцыі, якую выпускалі майстры па апрацоўцы металаў. Знойдзеныя падчас раскопак рэчы яскрава сведчаць пра гэта.